Slutsatser från rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet den 21 november 2008, om rörlighet för ungdomar

(2008/C 320/03)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD

BEAKTAR FÖLJANDE:

1. Europeiska rådet enades vid sina möten i Lissabon i mars 2000 och i Barcelona i mars 2002 om att fastställa ett strategiskt mål för Europeiska unionen för att bli världens mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsbaserade ekonomi senast 2010, att göra Europeiska unionens utbildningssystem till kvalitetsreferens för hela världen senast 2010 och att upprätta ett europeiskt område för forskningsverksamhet och innovation.

2. Europeiska rådet enades vid mötet i Bryssel i mars 2008 om målet att undanröja hindren för fri rörlighet för kunskap genom att skapa en ”femte frihet” som bland annat innebär ökad gränsöverskridande rörlighet för forskare, studenter, vetenskapsmän och universitetslärare.

3. Europaparlamentets och rådets beslut att upprätta handlingsprogram för perioden 2007–2013 inom området utbildning och lärande för livet och under ungdomsåren syftar alla till att främja rörligheten; de europeiska programmen och insatserna inom forskning och företagspolitik samt strukturfonderna har också detta som gemensamt mål.

4. I Europaparlamentets och rådets rekommendation om den europeiska kvalitetsstadgan för rörlighet (2006) föreslogs huvudprinciperna för att garantera bästa möjliga förutsättningar för att förbereda, följa och utvärdera unga människors rörlighetsperioder i en annan medlemsstat.

5. Bolognaprocessen för högre utbildning och Köpenhamnsprocessen för yrkesutbildning syftar till att inrätta ett europeiskt område som ger ökad rörlighet för studerande och lärare, ökad insyn i erkännande av kvalifikationer och av perioder av studier och yrkesutbildning och bättre samarbete mellan institutionerna.

6. De olika europeiska instrument som redan finns (den europeiska ramen för kvalifikationer, det europeiska systemet för överföring och ackumulering av studiemeriter (ECTS) och *Europass*) och som kommer att införas (det europeiska meritöverföringssystemet för yrkesutbildning (ECVET)) syftar både till att göra det möjligt för europeiska medborgare att nå ett bättre erkännande av sina kvalifikationer och färdigheter och att förbättra dem och till att ge dem information om möjligheterna till lärande i hela Europa (PLOTEUS-portalen och portalen i ”Study in Europe”) ([1]).

7. Rådets slutsatser om interkulturell kompetens från maj 2008 betonar rörlighetens roll när det gäller att nå denna kompetens.

8. I rådets rekommendation om unga volontärers rörlighet inom Europeiska unionen av den 20 november 2008 tas frågor upp som särskilt hänger samman med unga volontärers rörlighet,

VÄLKOMNAR rapporten från expertforumet på hög nivå om rörlighet som Europeiska kommissionen offentliggjorde i juni 2008 ([2]) efter en begäran från rådet att främja och utvidga rörligheten till förmån för andra ungdomskategorier än studerande samt rapporten från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén av den 29 maj 2008 *Att främja ungdomars mobilitet i Europa – villkor och tidsperspektiv,*

ÄR MEDVETET OM att

ungdomars rörlighet i Europa, som är baserad på principen om fri rörlighet som ska gagna varje europeisk medborgare och är en central del av det europeiska samarbetet när det gäller utbildning vare sig denna är formell, informell eller icke-formell och en avgörande utmaning för ett kunskapsbaserat Europa, är ett viktigt redskap för att

— främja känslan av att tillhöra Europa,

— främja social och yrkesmässig integration,

— garantera den europeiska ekonomins konkurrenskraft i en globaliserad värld,

KONSTATERAR att

ungdomars rörlighet trots att Erasmusprogrammet varit framgångsrikt fortfarande alltför ofta utgör ett undantag, något som även gäller studerande, av vilka endast en mindre andel beger sig till en annan medlemsstat för studier eller en period av yrkesutbildning i ett företag. Rörligheten är fortfarande ojämnt fördelad beroende på typ av utbildning, sektor, ämnesområden, länder och social bakgrund på grund av i synnerhet avsaknad av information, finansieringsproblem och svårigheter att få studieperioder utomlands erkända inom olika kurser. Rörlighet är ännu otillräckligt känt på grund av bristande information av god kvalitet och tillförlitlig och jämförbar statistik utanför ramen för gemenskapsprogrammen,

BETONAR FÖLJANDE PRINCIPER:

1. rörligheten angår alla unga européer, vare sig de är skolelever, studerande, lärlingar, volontärer, lärare, unga forskare, utbildare, ungdomsarbetare, entreprenörer eller unga människor på arbetsmarknaden,

([1]) http://www.ec.europa.eu/ploteus, http://www.study-in-europe.org

([2]) http://ec.europa.eu/education/doc/2008/mobilityreport_en.pdf

2. rörlighet bör i första hand förstås som fysisk rörlighet, vilket innebär att vistas i ett annat land för studier, yrkespraktik, samhällsarbete eller vidareutbildning inom ramen för livslångt lärande. Trots detta kan "virtuell rörlighet", dvs. användningen av IKT för att utveckla partnerskap eller utbyte över stora avstånd med ungdomar i andra länder som en del av strukturerade utbildningsprojekt också på ett avgörande sätt bidra till rörlighet, särskilt i skolsammanhang,

3. rörlighet bör inte ses som ett mål i sig utan som ett prioriterat sätt att stärka det europeiska medborgarskapet och den europeiska konkurrenskraften, bredda och berika ungdomars utbildning och erfarenhet, stärka deras mångsidighet och anställbarhet samt öka deras interkulturella förståelse genom språkkunskaper och kunskap om andra kulturer,

4. om en ambitiös och övergripande politik för rörlighet i Europa ska lyckas måste den väcka intresse för rörlighet hos alla ungdomar, ha som mål att gradvis leda till att en rörlighetsperiod i ett annat europeiskt land blir allmän regel och ges lämpliga ekonomiska medel för att klara denna utmaning. Särskild uppmärksamhet bör ägnas de studerande som, med hänsyn till deras socioekonomiska bakgrund eller särskilda behov, kräver extra ekonomiskt stöd. En sådan politik bör även inriktas på åtgärder för att förbereda och främja rörlighet och erkännande av de inlärningsresultat som förvärvats i samband med en rörlighetsperiod och bör främja ökad rörlighet för lärare och utbildare som har en viktig roll när det gäller dessa åtgärder,

5. denna rörlighetspolitik syftar framför allt till rörlighet inom Europa men kan även bidra till att utveckla rörlighet mellan Europa och tredjeländer,

UPPMANAR MEDLEMSSTATERNA ATT

1. anta målsättningen att göra perioder av lärande utomlands till allmän regel snarare än undantag för alla unga européer, genom att öka möjligheterna till gränsöverskridande rörlighet inom olika utbildningsområden och, med vederbörlig hänsyn till nationella ramar och nationell lagstiftning, inom volontärverksamheten,

2. i detta syfte uppfylla de mål som fastställts genom Europeiska unionens program på de områden som rör utbildning, ungdom, kultur, medborgarskap och forskning för perioden 2007–2013,

3. på grundval av arbetet inom expertforumet på hög nivå i så hög grad som möjligt sträva efter att uppfylla följande mål för perioden efter 2013:

3.1 varje ung människa bör ha möjlighet att delta i någon form av rörlighet vare sig det är frågan om studier eller yrkesutbildning i form av praktik eller inom ramen för volontärverksamhet. I synnerhet bör:

— alla elever inom det allmänna utbildningssystemet eller inom yrkesutbildningen ha möjlighet att delta i ett rörlighetsprogram under sina studier,

— alla som studerar på universitet eller högskola ha möjlighet att förlägga en period av studier, yrkesutbildning eller praktik utomlands. Institutioner för högre utbildning bör uppmanas att se till att sådana rörlighetsperioder utgör en del av universitetskurserna, antingen under studiernas första eller andra cykel,

— möjligheterna till rörlighet inom ramen för yrkesutbildning förbättras avsevärt,

3.2 rörligheten för lärare, utbildare och annan undervisningspersonal bör ökas, särskilt inom ramen för nuvarande program,

4. förverkliga dessa mål på olika nivåer för att ge unga människor ökade möjligheter till rörlighet och genomföra partnerskap för rörlighet tillsammans med alla intresserade parter – offentliga myndigheter, företag, utbildningsanstalter – och det civila samhället,

UPPMANAR MEDLEMSSTATERNA OCH EUROPEISKA KOMMISSIONEN ATT INOM SINA RESPEKTIVE BEHÖRIGHETSOMRÅDEN anta åtgärder som tar hänsyn till nationella omständigheter och nationell lagstiftning för att gradvis undanröja hindren för rörlighet inom olika områden och se till att utbildningsperioder utomlands erkänns. Inom ramen för utövandet av den öppna samordningsmetoden på områden som rör utbildning, kultur och ungdom bör de särskilt sträva efter att

1. **Förbättra möjligheterna till rörlighet för alla unga människor**

1.1 förbättra förvaltningen av den offentliga sektorns stöd till rörlighet genom att främja en samordnad insats både från de politiska aktörerna (Europeiska unionen, staten, regionala och lokala myndigheter) och de administrativa aktörerna (i synnerhet de nationella organ som ansvarar för förvaltningen av gemenskapsprogrammen),

1.2 fullt ut utnyttja alla de möjligheter som för närvarande ges genom EU-program avseende virtuell rörlighet och är riktade till såväl ungdomar som utbildningspersonal i allmänhet,

1.3 ta hänsyn till behoven, särskilt i fråga om finansieringen, när det gäller de studerande som har det sämst ställt, och som annars inte skulle kunna utnyttja rörlighetsprogrammen,

1.4 främja utvecklingen av nya möjligheter till rörlighet, särskilt genom att

— utvidga partnerskap som innefattar erkända rörlighetsperioder på andra utbildningsanstalter eller i andra strukturer, särskilt föreningar,

— öka antalet dubbla eller gemensamma utbildningsbevis,

— öka stödet till rörlighet inom yrkesutbildning för unga människor, inbegripet lärlingar,

— i större omfattning utnyttja kultur- och språkresor,

— främja att elever, inbegripet från europeiska konstskolor, samlas för att genomföra gemensamma projekt,

— inrätta fortbildningsmoduler anordnade av universiteten, till exempel sommarkurser,

— öka rörligheten mellan företagen och mellan företagen och den akademiska världen, inom yrkesutbildningen och mellan forskningssamfunden,

— skapa möjligheter till utbyten inom ramen för volontärverksamheten.

2. **Ge bättre information om befintliga rörlighetsprogram**

2.1 öka medvetenheten om fördelarna med rörlighet bland ungdomar, personal som ansvarar för dem och personer i deras nära umgänge (i synnerhet familj, lärare och undervisningspersonal) och ungdomsarbetare, och i detta syfte på alla sätt underlätta tillgången till information för dessa målgrupper,

2.2 ytterligare stärka främjandet och genomförandet av Europeiska unionens program på de områden som rör utbildning, ungdom, kultur, medborgarskap och forskning.

3. **Förenkla förfarandena**

3.1 fortsätta att förenkla bestämmelserna om genomförandet av Europeiska unionens program och särskilt se till att de fleråriga avtalen utnyttjas, särskilt på utbildnings- och yrkesutbildningsområdet; sådana avtal är en förutsättning för att etablera bestående partnerskap mellan utbildningsanstalter för yrkesutbildning och företag,

3.2 genomföra eller främja utvecklingen av en strategi för ekonomiskt incitament för organisationer och aktörer, särskilt lärare, utbildare och ungdomsarbetare som organiserar rörlighet över hela Europa för de ungdomar som de ansvarar för,

3.3 förbättra erkännandet av de kunskaper som har förvärvats i samband med rörlighet genom att i så hög grad som möjligt generalisera valideringen av inlärningsresultaten för alla rörlighetsperioder i Europa – ett mål som underlättas genom den kommande jämförelsen, senast 2010, av medlemsstaternas kvalifikationssystem med den europeiska referensramen för kvalifikationer och genom europeiska instrument såsom *Europass*, *ungdomspasset*, ECTS-poäng och ECVET-systemet.

4. **Bredda och diversifiera finansieringskällorna för ungdomars rörlighet**

4.1 stödja rörligheten för ungdomar genom lämplig gemenskapsfinansiering, inom budgetramen, särskilt genom strukturfonderna – främst genom bättre utnyttjande av de möjligheter som ges genom Europeiska socialfonden – och på lång sikt genom att anpassa deras inriktning och förvaltning för att ta hänsyn till rörlighetsmålet,

4.2 uppmuntra ökad bredd och bättre komplementaritet mellan olika sätt att finansiera projekten för ungdomsrörlighet genom att utnyttja offentliga och privata finansieringskällor inom gränserna för deras respektive kapacitet (staten, regionala och lokala myndigheter, företag, banker, inbegripet Europeiska investeringsbanken, stiftelser, europeiska yrkesorganisationer etc.),

4.3 ta hänsyn till de särskilda ekonomiska behoven hos de studerande som har den sämsta socioekonomiska bakgrunden eller med särskilda behov så att de kan delta i rörlighetsprogrammen.

5. **Tillämpa principerna i den europeiska kvalitetsstadgan för rörlighet inom utbildningen på alla former av ungdomsrörlighet, särskilt när det gäller bestämmelserna för förberedelse, stöd och utvärdering av rörlighetsperioder**

5.1 uppmuntra utbyte av bästa praxis för att öka kapaciteten och förbättra kvaliteten när det gäller att ta emot unga européer som deltar i rörlighetsprojekt,

5.2 uppmana de ansvariga aktörerna att förbättra boendeförhållanden, levnads- och studievillkor för unga européer som deltar i rörlighetsprojekt, särskilt på ”campus” i högre utbildning,

5.3 förbättra den språkliga och kulturella förberedelsen av ungdomars rörlighet.

6. **Öka kunskapen om ungdomars rörlighet**

6.1 kartlägga rörlighetsflödena i Europa genom att konsolidera och, vid behov, ta fram tillförlitlig och jämförbar statistik,

6.2 bättre sprida och samutnyttja tillgängliga undersökningsresultat,

6.3 vid behov göra konsekvensanalyser för att utvärdera de praktiska fördelarna av unga européers rörlighet ur ett kulturellt, utbildningsmässigt och yrkesmässigt perspektiv,

UPPMANAR EUROPEISKA KOMMISSIONEN ATT

1. utarbeta en arbetsplan för att integrera åtgärder för gränsöverskridande rörlighet i alla europeiska program genom att inrätta mekanismer för att väcka ungdomars intresse för programmen och tillsammans med de behöriga myndigheterna underlätta inrättandet av kontaktpunkter med information på ett enda ställe samt en europeisk ungdomsportal, för att bättre sprida information bland ungdomar och de behöriga institutionerna, utnyttja varje programs möjligheter till virtuella rörlighetsprojekt och se till att det skapas synergier mellan de olika programmen,

2. senast vid utgången av 2010 offentliggöra en rapport om utvecklingen på medellång sikt av ungdomarnas rörlighet i Europa och utarbeta regelbundna rapporter inbegripet i den gemensamma lägesrapporten vart fjärde år om ungdomars rörlighet i Europeiska unionen,

3. utarbeta en handbok för medlemsstaterna, regionala och lokala myndigheter och utbildningsanstalterna samt aktörerna inom ungdomspolitiken för att hjälpa dem att dra nytta av övrig EU-politik som stöder rörlighet, till exempel strukturfonderna och forskningsprogram och forskningspolitik,

4. undersöka möjligheten att utveckla nya sätt att ekonomiskt hjälpa ungdomar så att de lättare kan fullfölja perioder med gränsöverskridande inlärningsrörlighet, inbegripet möjligheten av ”europeiska studielån”, och informera rådet om de resultat som uppnåtts.